

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku M. N. następcy prawnego K. L.
przy uczestnictwie J. G. i S. S.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 29 września 2014 r., sygn. akt V Ca 2054/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestniczki J. G. oraz
na rzecz uczestniczki S. S. po 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł
tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni K. L. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 września 2014 r. oddalającego jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Piasecznie z dnia 8 marca 2013 r. Na etapie postępowania kasacyjnego zmarła, a jej następcą prawnym jest M. N..

Wnioskodawczyni domagała się stwierdzenia, że nabyła przez zasiedzenie własność nieruchomości o obszarze [...] położonej w K. przy ul. [...] stanowiącej działkę ewidencyjną nr [...], która nie ma urządzonej księgi wieczystej albo zbioru dokumentów. W postępowaniu brały udział uczestniczki K. C. , S. S. i J. G.. Obecnie - po śmierci K. C. i w wyniku spadkobrania – uczestniczkami są S. S. i J.G..

Postanowieniem z dnia 8 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w Piasecznie oddalił wniosek uznając, że wnioskodawczyni nie spełniła przesłanki samoistności posiadania przewidzianej w art. 172 § 1 k.c., ponieważ jej posiadanie co najmniej od 1967 r. miało charakter posiadania zależnego, jako że zaczęła płacić wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości L. C., którego uznawała za właściciela nieruchomości i który podejmował wobec wnioskodawczyni szereg czynności potwierdzających swoje prawo do nieruchomości. Później, od początku lat 90 XX. wnioskodawczyni ponownie zmieniła charakter posiadania na samoistny, jednak nie posiadała działki w taki sposób przez wymagany okres 30 lat. Sąd wskazał, że podnoszone przez wnioskodawczynię wątpliwości, czy uczestniczki i ich poprzednik prawny L. C. byli właścicielami spornej nieruchomości mają drugorzędne znaczenie, skoro nie spełniła ona wymagań art. 172 k.c.

Sąd Okręgowy podzielił przyjęte przez Sąd pierwszej instancji ustalenia poza ustaleniem o samoistnym posiadaniu nieruchomości przez wnioskodawczynię w okresie do 1967 r., ponieważ w tym czasie podstawą prawną władania przez nią nieruchomością była umowa dzierżawy zawarta ze Skarbem Państwa. Ta zmiana nie wpłynęła jednak na ocenę bezzasadności wniosku.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³§ 1 k.p.c. wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy i wskazała jako naruszone - art. 510 § 1 i 2 k.p.c. w zw.

z art. 609 k.p.c.; art. 328 § 2 i art. 382 k.p.c. oraz art. 316 w zw. z art. 378 § 1 art. 382 k.p.c. Naruszenie prawa materialnego upatrywała w art. 172 k.c. poprzez wydanie orzeczenia pomimo niezbadania tytułu prawnego do nieruchomości domniemanych właścicieli, przeciwko którym biegnie termin zasiedzenia.

W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie oraz poprzedzającego go postanowienia Sądu Rejonowego w Piasecznie w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Piasecznie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżąca uzasadniła potrzebę przyjęcia i rozpatrzenia jej skargi przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to znaczy wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wyrażającego się w pytaniu „czy ustalenie w toku postępowania przez Sąd rozpoznający sprawę o zasiedzenie nieruchomości, że po stronie wnioskodawcy brak jest przesłanki samoistności posiadania, uprawnia go do zaniechania w dalszym ciągu postępowania badania stanu prawnego nieruchomości, w szczególności ustalenia jej właściciela oraz ustalenia i wezwania do udziału w sprawie wszystkich zainteresowanych”.

Powołanie się na tę przesłankę przedsądu wiąże się z koniecznością wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz

przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być istotne ze względu na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Istotne zagadnienie prawne nie występuje w sprawie, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego stanowiska.

Zagadnienie, które przedstawia wnioskodawczyni, nie jest zagadnieniem nowym, dotychczas nie rozwiązany przez Sąd Najwyższy. Przeciwnie już wielokrotnie było przedmiotem wypowiedzi orzeczniczych, które ukształtowały stanowisko, że obowiązkiem Sądu w postępowaniu o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie jest badanie, czy wszystkie zainteresowane osoby, przeciwko którym biegło zasiedzenie i których praw dotyczy wynik sprawy są uczestnikami postępowania (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1974 r., III CZP 88/74, OSNC 1976/1/4). Uwzględnienie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia w postępowaniu, w którym nie zostały wezwane do udziału w sprawie osoby legitymujące się tytułem własności do objętej wnioskiem rzeczy oznacza, że doszło do rażącego naruszenia art. 510 § 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1996 r., I CRN 151/95, LEX nr 142591). Jest to jednak naruszenie przepisów prawa procesowego, którego wpływ na rozstrzygnięcie wymaga indywidualnej oceny w konkretnej sprawie. Niewzięcie przez zainteresowanego udziału w sprawie rozpoznawanej w postępowaniu nieprocesowym nie powoduje nieważności postępowania, przysługuje mu natomiast skarga o wznowienie postępowania przewidziana w art. 524 § 2 k.p.c. (por. uchwałę składu siedmiu sędziów dnia 20 kwietnia 2010 r., III CZP 112/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 98, stanowiącą zasadę prawną).

Zagadnienie prawne przedstawione przez skarżącą nie wypełnia więc wymagania istotności i nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Okoliczności sprawy nie wskazują również, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 398⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z postanowień art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1, art. 13 § 2 i art. 520 § 3 k.p.c.